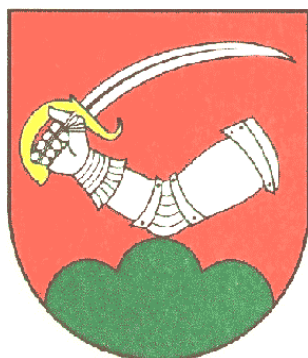

ÚZEMNÝ PLÁN
OBCE

TRSTENÁ

NA OSTROVE

PRIESKUMY

A ROZBORY

PRIESKUMY A ROZBORY NA ÚZEMNÝ PLÁN OBCE TRSTENÁ NA OSTROVE

Obstarávateľ dokumentácie:

Obec Trstená na Ostrove

Poverený obstarávaním:

Ing. arch. Karol Ďurenec

odborne spôsobilá osoba na obstarávanie ÚPP a ÚPD, reg. č. 335

Spracovateľ ÚPD obce:

doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1524 AA

Hlavný riešiteľ:

doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1524 AA

Riešiteľský kolektív, odborná spolupráca:

Ing. Pavol Klúčik, Martin Brezovský,

Ing. Marta Copláková, Ing. Mária Dobošová

Dátum spracovania:

apríl 2023

Obsah

1. Úvod.....	3
1.1 Dôvody na obstaranie územného plánu.....	3
1.2 Vymedzenie riešeného územia.....	3
1.3 Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií.....	4
1.4 Zhodnotenie priestorových priemetov ostatných koncepčných dokumentov a zámerov	11
2. Prieskumy a rozbory.....	13
2.1 Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia.....	13
2.2 Prírodné podmienky.....	15
2.3 Demografický potenciál a bytový fond.....	16
2.4 Kultúrne a historické hodnoty.....	20
2.5 Sociálna infraštruktúra a občianska vybavenosť.....	23
2.6 Výroba a hospodárska základňa.....	23
2.7 Rekreácia a cestovný ruch.....	24
2.8 Verejné dopravné vybavenie.....	24
2.9 Verejné technické vybavenie.....	26
2.10 Stav životného prostredia a ochrana prírody a krajiny.....	27
2.11 Záujmy obrany štátu, civilnej ochrany obyvateľstva, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami.....	29
2.12 Krajinnoekologický plán.....	30
3. Závery.....	31
3.1 Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov.....	31
3.2 Identifikácia problémov na riešenie.....	32

1. Úvod

1. Dôvody na obstaranie územného plánu

Všeobecným dôvodom pre spracovanie územného plánu je potreba právne záväzného dokumentu s jednoznačne stanovenými regulatívmi pre stavebné aktivity a využívanie prírodných zdrojov. Tieto sú nevyhnutné pre harmonický rozvoj obce v súlade s princípmi udržateľného rozvoja a pre zachovanie identity obce. Je tiež nutné premietnuť rozvojové zámery z miestnej stratégie – aktuálneho programu rozvoja obce, ako aj z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie. Hlavným dôvodom obstarania územného plánu obce Trstená na Ostrove je potreba koordinácie stavebných aktivít na území obce, najmä vzhľadom k zvyšujúcemu sa záujmu o výstavbu rodinných domov v obci.

1.2 Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené hranicou katastrálneho územia obce Trstená na Ostrove, ktoré je totožné s administratívno-správnymi hranicami obce. Celková výmera riešeného územia, t. j. katastrálneho územia obce je 625,5 ha a na tomto území žije v súčasnosti 578 obyvateľov. Hustota osídlenia dosahuje ukazovateľ 92,5 obyvateľov na km².

Katastrálne územie obce Trstená na Ostrove je kompaktné a celistvé. Katastrálne hranice prebiehajú zväčša bez nápadných ohraničujúcich prvkov poľnohospodárskou pôdou, v južnej časti prírodným kanálom vodného diela Gabčíkovo.

Riešené územie hraničí s nasledujúcimi obcami a ich katastrálnymi územiami:

- na juhozápade s obcou Bodíky
- na juhovýchode s obcou Baka
- na severe s obcou Jurová
- na západe s obcou Horný Bar

Zastavané územie obce sa nachádza približne v strede katastrálneho územia obce. Je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990. Celková výmera zastavaného územia obce je 52 ha.

1.3 Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií

Územný plán obce

Obec Trstená na Ostrove nemá platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Stavebné a rekonštrukčné aktivity v území sa doposiaľ uskutočňovali bez koncepcného podkladu, len na základe územných rozhodnutí.

Územný plán regiónu

Územný plán regiónu Trnavského samosprávneho kraja bol schválený uznesením Zastupiteľstva Trnavského samosprávneho kraja dňa 17.12.2014 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č. 33/2014. Záväzná časť Územného plánu regiónu Trnavského kraja je záväzným podkladom pre riešenie Územného plánu obce Trstená na Ostrove.

V záväznej časti ÚPN regiónu Trnavského samosprávneho kraja sú určené niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne požiadavky vzťahujúce sa na riešené územie:

1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie

1.1. v oblasti medzinárodných, celoštátnych a nadregionálnych vzťahov

- 1.1.2. Rozvíjať bratislavsko-trnavské ťažisko osídlenia ako súčasť medzinárodného sídelného systému vo väzbe na aglomerácie Viedne, Győru a Budapešti.

1.2. v oblasti regionálnych vzťahov

- 1.2.1. Rešpektovať a rozvíjať polohový potenciál Trnavského kraja predstavujúci rozmanité sídelné štruktúry a etnografické, ekonomické a kultúrno-historické špecifiká jednotlivých častí kraja.
- 1.2.2. Podporovať v sídelnom rozvoji Trnavského kraja vytváranie polycentrického konceptu územného rozvoja vo väzbe na centrá a osídlenie susediacich krajov,
- 1.2.9. Podporovať rozvoj regionálnych sídelných rozvojových štvrtého stupňa podľa ÚPN-R TTSK:
 - 1.2.9.13. Šamorín – Kyselica – Horný Bar – Baka – Gabčíkovo – Nárad – Sap – Medvedov.

1.3. v oblasti štruktúry osídlenia

- 1.3.2. Rešpektovať pri rozvoji osídlenia prírodné zdroje, poľnohospodársku pôdu a podzemné zásoby pitných vôd vysokej kvality ako najvýznamnejšie determinanty rozvoja územia:
 - 1.3.2.2. územnoplánovacími nástrojmi podporovať ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd pred ich zástavbou.
- 1.3.3. Územný a priestorový rozvoj orientovať prednostne na intenzifikáciu zastavaných území, na zvyšovanie kvality a komplexity urbánnych prostredí.

1.4. v oblasti navrhovaných regionálnych centier osídlenia

- 1.4.14. Rešpektovať a podporovať centrá osídlenia zaradené v ÚPN-R TTSK do deviatej skupiny, ktoré pri vyváženom polycentrickom rozvoji Trnavského kraja zohrávajú doplnkovú úlohu ponukou špecifických funkcií a ku ktorým patria: ... Blatná na Ostrove
- 1.4.15. Rešpektovať základné funkcie centier osídlenia TTSK deviatej skupiny a podporovať ich rozvoj ako:
 - 1.4.15.1. Urbanizované centrá štruktúry osídlenia menšieho rozsahu určené predovšetkým pre bývanie vo vidieckom a rurálnom prostredí.
 - 1.4.15.2. Centrá pre základnú občiansku vybavenosť
 - 1.4.15.3. Lokálne centrá hospodárskych aktivít – najmä primárneho a terciárneho sektoru.
 - 1.4.15.4. Centrá s kvalitnými plnohodnotnými podmienkami bývania, umožňujúcimi formy „práce doma“, najmä v špecifických činnostiach terciéru, v oblasti vedy a techniky, rastu vzdelanosti, zvyšovania kvalifikácie a rozvoja zdravotníckej starostlivosti.
 - 1.4.15.5. Centrá podporujúce trvalú starostlivosť o krajinu a rozvoj krajinnej zelene.
 - 1.4.15.6. Centrá pre alokáciu rekreačných, turistických, agroturistických a oddychových aktivít spolu s osobitne vymedzenými rekreačnými obcami.
 - 1.4.15.7. Centrá osídlenia rozvíjané na základe lokálnych a mikroregionálnych špecifik obcí.

2. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja hospodárstva

2.1 v oblasti hospodárstva

- 2.1.3. Obmedzovať vhodným urbanistickým riešením možný negatívny dopad priemyselnej a stavebnej produkcie na životné prostredie a na prírodnú krajinu.
- 2.1.7. Preveriť v obciach aktuálnosť a potrebu ďalšieho územného rozvoja existujúcich a budovania nových výrobných areálov, najmä priemyselných parkov, z hľadiska limitov využitia územia.

2.2. v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva

- 2.2.2. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov.
- 2.2.4. Rešpektovať v územnom rozvoji pôdu, ako rozhodujúci potenciál pre rozvoj primárneho sektora hospodárstva, ktorý valorizuje ekonomickú aktivitu kraja a zvyšuje potravinovú bezpečnosť a sebestačnosť na národnej úrovni.
- 2.2.6. Podporovať zvyšovanie výmer krajinnej zelene, najmä nelesnej drevinovej vegetácie, na neproduktívnych, resp. málo produktívnych poľnohospodárskych pozemkoch.

2.3. v oblasti ťažby

- 2.3.6. Neotvárať v CHVO Žitný ostrov nové lokality na ťažbu štrkopieskov a regulovať ťažbu dunajských štrkopieskov v CHVO Žitný Ostrov v existujúcich lokalitách v súlade s ochranou životného prostredia, pôdneho fondu a vodohospodárskymi záujmami

2.4. v oblasti sekundárneho sektoru – priemysel a stavebníctvo

- 2.4.5. Opätovne umiestňovať aktivity priemyselnej výroby, skladov, logistiky a stavebníctva a ostatných sektorov do už existujúcich ale nevyužívaných areálov.

2.5. v oblasti terciárneho sektoru

- 2.5.3. Usmerňovať lokalizáciu aktivít terciárneho sektora do zastavaných území miest a obcí.

3.4. v oblasti duševnej a telesnej kultúry

- 3.4.3. Podporovať rozvoj zariadení športu a rekreácie v súlade s princípmi polycentrického systému osídlenia, podporovať stabilizáciu založenej siete športových zariadení lokálneho významu.

4.1. v oblasti rozvoja cestovného ruchu /turizmu

- 4.1.1. Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania rozvoja cestovného ruchu, ktorý sa v rozhodujúcej miere viaže na prírodné a krajinné prostredie a podporovať aktivity súvisiace so starostlivosťou o krajinu a s aktívnym spôsobom jej ochrany.
- 4.1.2. Vytvárať územné predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu /turizmu ako jedného z najväčších generátorov zamestnanosti.
- 4.1.3. Nadviazať domáce turistické aktivity na medzinárodný turizmus využitím špecifickej prihraničnej polohy v podunajskom a záhorskom sídelnom páse stredoeurópskeho významu a na výhodné dopravné napojenia medzinárodného významu
- 4.1.4. Podporovať rastúci význam Podunajska medzi Viedňou a Budapešťou (najmä v rekreačnom, poznávacom, nákupnom, tranzitnom, bizniss turizme) a rastúci význam Dunajskej vodnej cesty.
- 4.1.5. Vytvárať územné podmienky pre rozvoj služieb, produktov a centier cestovného ruchu pre rozmanité príjmové skupiny a vekové kategórie obyvateľstva.
- 4.1.6. Podporovať jednoduché formy ubytovania v cestovnom ruchu šetrné k životnému prostrediu, podporovať rozvoj kempingov a táborísk.
- 4.1.8. Podporovať rozvoj rekreačnej vybavenosti v rekreačných územných celkoch, v zastavaných územiach obcí a v ich v kontaktoch pásmach.
- 4.1.9. Využívať prednostne zastavané územia existujúcej rekreačnej vybavenosti a infraštruktúry, najmä v chránených územiach prírody a krajiny; využívať a podľa potreby intenzifikovať existujúce lokality cestovného ruchu /turizmu.

- 4.1.10. Podporovať rozvoj aktivít cestovného ruchu v sekundárnej krajinnej štruktúre Trnavského kraja na území podunajského regiónu cestovného ruchu, charakteristického najmä tradíciami vodáckej turistiky, bohatými archeologickými nálezmi, vodným dielom Gabčíkovo, vinohradmi na mierne zvlnených terénoch Podunajskej roviny, vodnými mlynmi na Malom Dunaji, vodnými nádržami, rybníkmi a inými vodnými plochami a pod.

4.2. v oblasti jednotlivých druhov a foriem cestovného ruchu / turizmu

- 4.2.1. Podporovať rozvoj vidieckej turistiky, agroturistiky ako foriem cestovného ruchu šetrných k životnému prostrediu.
- 4.2.3. Podporovať budovanie a rozvoj agroturistických zariadení a areálov s významom rekreačnooddychovým a poznávacím, poľnohospodársko-produkčným, ekologickým a krajinotvorným.
- 4.2.4. Podporovať rozvoj agroturistických aktivít prostredníctvom rekonštrukcie nevyužívaných poľnohospodárskych dvorov.
- 4.2.19. Podporovať nástrojmi územného rozvoja realizáciu spojitého, hierarchicky usporiadaného a bezpečného systému medzinárodných, národných, regionálnych a miestnych cyklotrás mimo frekventovaných ciest v nadväznosti na cestnú a železničnú dopravu.

5. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie

5.2. v oblasti vody a vodných zdrojov a vodnej a veternej erózie

- 5.2.2. Rešpektovať a chrániť oblasti prirodzenej akumulácie vôd – zdroje podzemných pitných vôd, minerálnych a geotermálnych vôd.
- 5.2.3. V záujme ochrany chránených vodohospodárskych oblastí, najmä CHVO Žitný ostrov, určiť oblasti s úplným zákazom ťažby štrkopieskov z dôvodu prevencie a predchádzania vzniku znečistenia podzemných vôd.
- 5.2.4. Zohľadňovať v územnom rozvoji princíp zadržiavania vôd v území – rešpektovať a zachovať sieť vodných tokov, suchých korýt, úžľabín vodných tokov, vodných plôch zabezpečujúcich retenciu vôd v krajine.
- 5.2.9. Pre ochranu pôdy proti účinkom veternej erózie podporovať zvyšovanie podielu vegetačného krytu v krajine – zachovať existujúce, navrhovať nové líniové alebo plošné prvky zelene ako vegetačný ochranný kryt, najmä v odkrytej poľnohospodárskej krajine.

5.3. v oblasti ochrany pôd

- 5.3.1. Navrhovať funkčné využitie územia tak, aby čo najmenej narúšalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy a jej využitie a aby navrhované riešenie bolo z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy najvhodnejšie.

5.5. v oblasti radónového rizika a prírodnej rádioaktivity

- 5.5.1. Uprednostňovať pri výstavbe nových objektov tie oblasti na rozvoj urbanizácie, kde nie sú potrebné protiradónové opatrenia.

5.6. v oblasti odpadového hospodárstva

- 5.6.3. Podporovať umiestňovanie zariadení na zhodnocovanie odpadov.
- 5.6.4. Podporovať zakladanie a rozvoj kompostární v obciach.

6. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska ochrany prírody a tvorby krajiny a v oblasti vytvárania a udržiavania ekologickej stability

6.2. v oblasti vytvárania a udržiavania ekologickej stability

- 6.2.2. Udržiavať zachované rozsiahlejšie plochy krajinej zelene, rešpektovať terestrické aj hydrické biokoridory a biocentrá v územiach navrhovanej novej zástavby; nadviazať na systém zelene vo voľnej krajine a na systém sídelnej zelene.
- 6.2.3. Podporovať zvyšovanie podielu nelesnej stromovej a krovinovej vegetácie v krajine.
- 6.2.4. Podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov diaľnic a ciest, pozdĺž hraníc výrobných areálov.
- 6.2.8. Dopĺňať sprievodnú vegetáciu výsadbou pásov pôvodných domácich druhov drevín a krovín pozdĺž vodných tokov; budovať zatieňovacie pásy zelene pozdĺž odkrytých vodných tokov.
- 6.2.10. Zachovať prírodné depresie, zvyšovať podiel trávnych porastov okolo vodných tokov, čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov a spomalenie odtoku vody z území.
- 6.2.11. Podporovať v miestach s veternou a vodnou eróziou protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov ÚSES, najmä biokoridorov v Podunajskej a Záhorskej nížine.
- 6.2.12. Uprednostňovať pri obnove vegetačných porastov spôsob prirodzenej obnovy, uplatňovať prirodzené druhové zloženie drevín.
- 6.2.13. Podporovať zachovanie ekologicky významných fragmentov lesov s malými výmerami v poľnohospodársky využívannej krajine, zvyšovať ich ekologickú stabilitu prostredníctvom ich obnovy dlhovekými pôvodnými drevinami podľa stanovištných podmienok.
- 6.2.14. Zabezpečiť bezbariérovosť migračného pohybu zveri a spojitosť prírodných prvkov cez dopravné koridory vo vhodne vymedzených lokalitách.

7. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska starostlivosti o krajinu

- 7.1.4. Navrhované stavebné zásahy citlivo umiestňovať do krajiny v záujme ochrany krajinného obrazu, najmä v charakteristických krajinných scenériách a v lokalitách historických krajinných štruktúr.
- 7.1.5. Usmerňovať a regulovať využitie pozemkov v súkromnom vlastníctve v cenných /chránených územiach prírody tak, aby sa našiel racionálny súlad s právami vlastníka, verejným záujmom a krajinou.

- 7.1.6. Pri územnom rozvoji rešpektovať a chrániť primárnu krajinu a jej geomorfologické a hydrogeologické charakteristiky vo všetkých jej typoch.
- 7.1.7. Formovať sekundárnu krajinnú štruktúru v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.
- 7.1.10. Podporovať budovanie krajinnej zelene ako základného ekostabilizačného systému v krajine s významným krajinotvorným efektom.
- 7.1.11. Podporovať revitalizáciu vodných tokov a revitalizáciu skanalizovaných tokov a priľahlých pobrežných pozemkov z dôvodov vodohospodárskych, ekostabilizačných, krajinotvorných a estetických funkcií.
- 7.1.18. Neumiestňovať pozdĺž ciest, najmä diaľnic a rýchlostných ciest v území kraja veľkoplošné billboardy, malé reklamné plochy, aby bolo umožnené nerušené celkové vnímanie krajiny, panoramatických scenérií, siluetárnych obrazov a zaujímavých krajinných dominánt.
- 7.1.19. Podporovať rozvoj plôch krajinnej zelene viazanej na iné funkčné plochy (napr. plochy poľnohospodárskych kultúr, plochy prímestskej rekreácie, rekreačných a hospodárskych areálov).
- 7.1.20. Podporovať zmenu využitia hospodárskych lesov na rekreačné lesy v kontaktných pásmach sídiel a ich využitie pre funkciu lesoparkov a prímestskej rekreácie.

8. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania z hľadiska zachovania kultúrno-historického dedičstva

- 8.1.1 Rešpektovať kultúrno – historické dedičstvo, vyhlásené kultúrne pamiatky vrátane ich prostredia, vyhlásené a navrhované na vyhlásenie pamiatkové územia (pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny) a ich ochranné pásma vrátane ich krajinného kontextu (siluety, panorámy), ako aj objekty vedené v evidenciách pamätihodností miest a obcí. Rešpektovať a zohľadňovať zásady ochrany pamiatkových území.

9. Zásady a regulatívy rozvoja územia z hľadiska nadradeného verejného dopravného vybavenia

9.3. cestná doprava

- 9.3.2. Rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy – definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ – ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v zastavanom území kraja.

9.6. vodná doprava

- 9.6.1. Rešpektovať trasovanie existujúcich i plánovaných vodných ciest a prístavov v Trnavskom samosprávnom kraji, ohraničenú jej ochrannými pásmami:
 - 9.6.1.1. podľa dohody AGN E-80, rieka Dunaj vrátane jej plavebných kanálov.

9.9. cyklistická doprava

- 9.9.3. Podporovať územno-technickými opatreniami cyklistickú dopravu ako alternatívny dopravný prostriedok v obslužnej doprave a v rekreačnej doprave.

10. Zásady a regulatívy nadradeného technického vybavenia

10.2. v oblasti zásobovania vodou

- 10.2.1. Akceptovať pásma ochrany potrubí existujúceho verejného vodovodu a kanalizácie, ako aj manipulačný pás pri diaľkových vodovodoch a kanalizačných zberačoch.

10.3. v oblasti odkanalizovania územia

- 10.3.1. Dobudovať čistiarne odpadových vôd (ČOV) a kanalizačných sietí v oblastiach s chýbajúcou kanalizáciou a zvyšovať celkový počet domov pripojených na kanalizačnú sieť.
- 10.3.2. Prednostne budovať kanalizáciu a ČOV v obciach okresov Dunajská Streda a Galanta ako prevenciu znečisťovania zásob vysokokvalitných podzemných zdrojov pitných vôd.
- 10.3.5. Podmieniť nový územný rozvoj obcí umiestnených v chránenej vodohospodárskej oblasti napojením na existujúcu, resp. navrhovanú verejnú kanalizačnú sieť s následným prečistením komunálnych odpadových vôd v príslušnej ČOV.

10.5. v oblasti zásobovania elektrickou energiou

- 10.5.3. Rešpektovať vedenia existujúcej elektrickej siete, areály, uzlové oblasti, zariadenia a ich ochranné pásma (zdroje – elektrárne, vodné elektrárne, PPC, kogeneračné jednotky, transformačné stanice ZVN a VVN, elektrické vedenia ZVN a VVN, rozvodné siete VN a NN, prevádzkové areály a pod.).
- 10.5.4. Rezervovať plochy a koridory:
 - 10.5.4.6. rezervovať na území kraja koridor pre nové vedenie 2x400 kV ZVN v trase (Podunajské Biskupice) – Štvrtok na ostrove – Holice – Gabčíkovo, situované súbežne s existujúcim 400 kV vedením V429 po jeho južnej strane.

10.6. v oblasti zásobovania plynom

- 10.6.1. Rešpektovať vedenia existujúcej plynovodnej siete a s tým súvisiace areály a zariadenia.
- 10.6.2. Rešpektovať všetky stanovené ochranné a bezpečnostné pásma nachádzajúce sa alebo priestorovo zasahujúce do riešeného územia.

10.9. v oblasti telekomunikácií

- 10.9.1. Rešpektovať existujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení.

Verejnoprospešné stavby

14.1. V oblasti energetiky

- 14.1.5. Vybudovanie stavieb v koridoroch elektrizačnej sústavy:
 - 14.1.5.3. v koridore pre nové vedenie 2x400 kV ZVN v trase (Podunajské Biskupice) – Štvrtok na Ostrove – Gabčíkovo, situované súbežne s existujúcim 400 kV vedením V429.

14.3. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd

- 14.3.1. Nové stavby pre odvedenie a čistenie odpadových vôd.

1.4 Zhodnotenie priestorových priemetov ostatných koncepcných dokumentov a zámerov

Obec Trstená na Ostrove má vypracovaný aktuálny program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce na roky 2015 – 2020. Má charakter strednodobého rozvojového dokumentu a obce ho spracúvajú v zmysle zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Dokument formuloval víziu obce v znení: „Trstená na Ostrove využije svoj polohový potenciál pre rozvoj cestovného ruchu a bude príjemným miestom na bývanie s vybudovanou infraštruktúrou. Obec sa bude rozvíjať v súlade s princípmi udržateľného rozvoja, udrží si životaschopnosť a aktívny kultúrno-spoločenský život.“

Dokument definuje komplexnú a vyváženú stratégiu rozvoja, reprezentovanú sústavou troch prioritných oblastí, cieľov, opatrení a aktivít. Z navrhovaných konkrétnych projektov a aktivít majú viaceré priestorový priemet - týkajú sa fyzických prvkov a sú relevantné aj z hľadiska návrhu územného plánu obce:

Prioritná oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry

- A.1.1 Vybudovanie splaškovej kanalizácie
- A.1.2 Rekonštrukcia vodovodnej siete
- A.2.1 Modernizácia verejného osvetlenia
- A.2.2 Inštalovanie kamerového systému
- A.2.3 Modernizácia miestneho rozhlasu
- A.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií
- A.4.1 Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice
- A.4.3 Rekonštrukcia budovy pošty
- A.4.4 Rekonštrukcia vykurovania v kultúrnom dome

Prioritná oblasť B – Rozvoj bývania, služieb, podnikania a životné prostredie

- B.1.1 Plánovitá výsadba zelene v intraviláne obce
- B.1.2 Výsadba líniovej zelene v katastri obce

- B.2.1 Zriadenie zberného dvora
- B.2.2 Likvidácia čiernych skládok
- B.4.1 Obstaranie územného plánu obce
- B.4.2 Otvorenie nových obytných ulíc

Prioritná oblasť C – Podpora cestovného ruchu, kultúry a identity obce

- C.1.1 Vybudovanie napojenia na medzinárodnú Podunajskú cyklotrasu
- C.1.2 Vybudovanie / vyznačenie miestnej cyklotrasy
- C.2.1 Využitie potenciálu agroturistiky
- C.2.2 Ubytovanie na súkromí a v nízkokapacitných zariadeniach

V súčasnosti sa spracúva nový programový dokument na roky 2023 – 2027 (s výhľadom do roku 2030).

2. Prieskumy a rozbory

2.1 Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia

Širšie vzťahy

Obec Trstená na Ostrove patrí na základe územno-správneho členenia do okresu Dunajská Streda a Trnavského kraja. Okres Dunajská Streda má rozlohu 1075 km² a 124 669 obyvateľov (SODB 2021). Ostal zachovaný v pôvodnom rozsahu aj po zmene územnosprávneho členenia v roku 1996 a je jedným z najväčších okresov v SR podľa rozlohy.

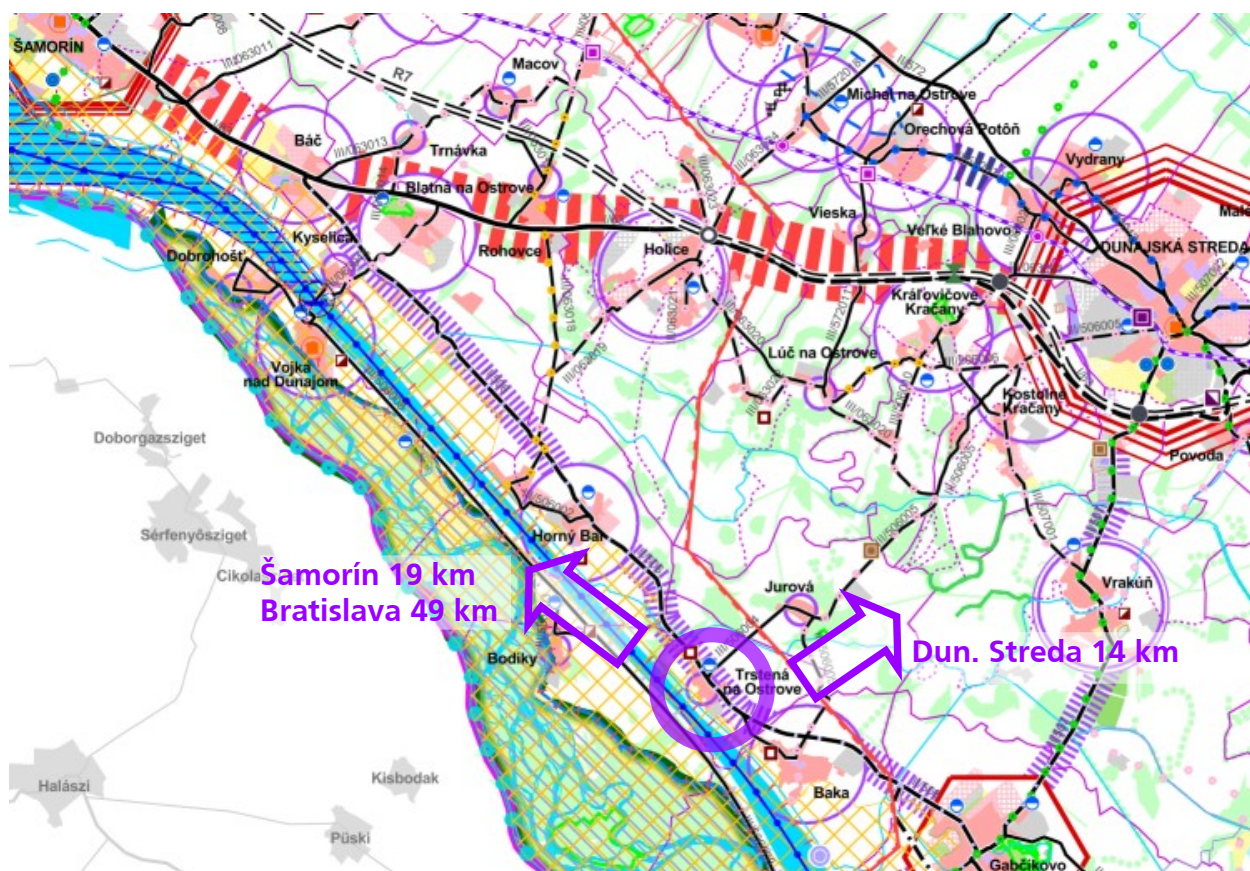
Podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska (KÚRS) obec Trstená na Ostrove leží v bezprostrednej blízkosti územia ťažiska osídlenia celoštátneho až medzinárodného významu s rozvinutými aglomeračnými väzbami, tzv. bratislavsko-trnavskej aglomerácie. Osídlenie tohto priestoru sa vyznačuje vysokou hustotou sídelnej siete a v rámci územia SR dosahuje aj pomerne vysokú hustotu osídlenia. V súčasnosti sa hustota osídlenia tohto územia ďalej zvyšuje vplyvom suburbanizačných tendencií.

Relatívne výhodná poloha voči významným ekonomickým centráм – mestám Žitného Ostrova a najmä Bratislave, je výrazným potenciálom rozvoja obce Trstená na Ostrove. Tomu napomáha priame dopravné napojenie, ktoré umožňuje dennú dochádzku obyvateľov do zamestnania.

Najbližšími mestami sú okresné mesto Dunajská Streda (14 km), Šamorín (19 km) a Gabčíkovo (7 km), ktoré nedávno získalo štatút mesta. Dunajská Streda a Gabčíkovo sú spádovými sídlami z hľadiska dochádzky za občianskou vybavenosťou. Bratislava je vzdialená 49 km, krajské mesto Trnava 62 km. Väzby na Bratislavu sú pritom omnoho výraznejšie než na sídlo kraja – mesto Trnava. Podľa ÚPN regiónu leží obec na rozvojovej osi štvrtého stupňa Šamorín – Horný Bar – Gabčíkovo – Medveďov.

Obec Trstená na Ostrove nemá vyprofilované vlastné záujmové územie. Podľa ÚPN regiónu Trnavského samosprávneho kraja je obec Trstená na Ostrove zaradená medzi centrá osídlenia 9. významu, čo je najnižšia kategória sídelnej hierarchie. V čase uplatňovania strediskovej sústavy osídlenia bola súčasťou spádového územia strediska miestneho významu Gabčíkovo.

Obr.: Schéma širších vzťahov – väzby na sídla vyššieho významu

Územný plán regiónu Trnavského samosprávneho kraja

Urbanistická štruktúra a kompozičné vzťahy

Urbanistická štruktúra obce nesie znaky typickej vidieckej zástavby zväčša jednopodlažných samostatne stojacich rodinných domov. Pôvodným druhom zástavby boli domy s pozdĺžnym radením priestorov za sebou, ktoré boli zväčša nahradené novšou zástavbou, reprezentovanou rodinnými domami na štvorcovom pôdoryse, s valbovou alebo stanovou strechou a neskôr aj domami s plochou strechou. V zástavbe absentujú výškové dominanty; zástavbu tvoria výlučne jedno- a dvojpodlažné stavby. Urbanistická štruktúra je preto homogénna z hľadiska charakteru zástavby a výškového zónovania.

Funkciu hlavnej kompozičnej osi plní prieťah cesty II. triedy zastavaným územím obce, ktorá je súčasne aj dopravno-organizačnou osou obce. Iné kompozičné osi nie sú výraznejšie vyvinuté. Až v 80. rokoch 20. storočia, po výstavbe rekreačných chatiek, význam sekundárnej kompozičnej osi nadobudla kolmo situovaná os, reprezentovaná cestou III/1417, v smere do Jurovej.

Ťažiskový priestor predstavuje uzol na strete oboch kompozičných osí, kde sa koncentruje aj väčšina zariadení občianskeho vybavenia.

Odlíšny charakter má zástavba hospodárskeho dvora, ktorá je charakteristická objektmi väčšej mierky s prevahou horizontálneho rozmeru. Kompozícia tu bola podriadená technologickým požiadavkám.

2.2 Prírodné podmienky

Z hľadiska geomorfologického členenia patrí riešené územie do sústavy Alpsko-himalájskej, podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina, celku Podunajská rovina; čiastočne sem zasahuje časť Čiližská mokraď (od obce Baka).

Reliéf je rovinný, s minimálnym rozpätím nadmorskej výšky. Nadmorská výška riešeného územia je od 116 do 118 m n.m., stred obce je vo výške 118 m n.m. Sklon terénu je minimálny, v smere toku rieky Dunaj, t.j. zo severozápadu na juhovýchod. Na riečnej nive sa uplatňuje akumulčný reliéf s nepatrným uplatnením litológie. Vývojovo ide o nízinný fluvialny typ reliéfu (fluvialna rovina).

Podľa inžinierskogeologickej rajonizácie je riešené územie súčasťou regiónu neogénnych tektonických vkleslín, oblasti vnútrokarpatských nížin. Kvartérne sedimenty sú tu reprezentované predovšetkým komplexom štrkov, pieskov a hĺn.

Z hľadiska pôdných typov sú v riešenom území vyvinuté čiernice a černozeme.

Hydrologicky riešené územie spadá do základného povodia rieky Dunaj. Riešeným územím preteká prírodný kanál vodného diela Gabčíkovo, do ktorého bol presmerovaný hlavný tok Dunaja. Popri vzdušných pätách hrádzí prírodného kanála sú vedené priesakové kanále. Z

priesakového kanála sa severne od obce odpája kanál Šuľany – Jurová. Odvodňovací kanál pred výstavbou vodného diela začínal nad Šuľanmi.

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska patrí širšie okolie do hydrogeologického rajóna Q052 – Kvartér juhozápadnej časti Podunajskej roviny. Nositeľmi podzemných vôd sú hlavne fluviálne sedimenty – štrky a piesky napájané riekou Dunaj.

Podľa klimaticko-geografického členenia (Atlas krajiny SR, 2002) patrí obec do teplej klimatickej oblasti, okrsku teplého, suchého, s miernou zimou a s teplým letom.

Z hľadiska fytogeografického členenia patrí riešené územie do oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*), obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (*Eupannonicum*), okresu Podunajská nížina.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, predstavujú tvrdé lužné lesy a na mieste vodného diela mäkké lužné lesy.

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, je podstatne odlišná od prirodzenej vegetácie. Lesné plochy boli úplne nahradené ornou pôdou, na ktorej sa vyskytuje hlavne vegetácia poľnohospodárskych monokultúr. Malý zvyšok lužného lesa sa nachádza len pri kanáli Šuľany – Jurová. Lesné pozemky majú výmeru 5 ha, t.j. 0,8 % z celkovej výmery riešeného územia.

2.3 Demografický potenciál a bytový fond

Vývoj počtu obyvateľstva

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

V dlhodobom časovom úseku 150 rokov sa počet obyvateľov pohybuje stabilne v pomerne v úzkom rozmedzí 450 – 600 obyvateľov, bez výraznejších dlhodobějších trendov. Najnižší počet obyvateľov bol zaznamenaný v roku 1921. Následne až do 70. rokov 20. storočia pozvoľne rástol počet obyvateľov, pričom v roku 1970 mala obec historicky najvyšší počet obyvateľov – až 597. Od 70. rokov nastáva v dôsledku sťahovania obyvateľov do strediskových obcí a miest pokles počtu obyvateľov. Do roku 1991 poklesol počet obyvateľov o 15%. V 90. rokoch sa počet obyvateľov stabilizoval a opäť mierne rastie. K 31.12. 2021 mala obec 578 obyvateľov.

Tab.: Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1869 – 2021

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1869	496
1880	555
1890	483
1900	505
1910	440
1921	462
1930	501
1940	495
1948	501
1961	585
1970	597
1980	608
1991	506
2001	547
2011	547
2021	578

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚSR

Počet obyvateľov rastie vďaka migračným prírastkom. Migračná bilancia obce bola v sledovanom 10-ročnom období rokov 2012 – 2021 výrazne pozitívna – 102 : 60 obyvateľov v prospech prisťahovaných. Obec by mohla v budúcnosti aj naďalej profitovať z trendu sťahovania obyvateľov z miest na vidiek. Tento trend je najsilnejší v bezprostrednej blízkosti miest, pričom jeho základným predpokladom je dobrá dopravná dostupnosť a kvalitnejšie životné prostredie. V sledovanom období došlo k prirodzenému úbytku (v pomere 40 narodených : 63 zomretých). Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2021 dosahoval hodnotu 57,7 a oproti roku 2011 sa výraznejšie znížil z hodnoty 84,2. Podľa všeobecnej interpretácie až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda o regresívny typ populácie.

Tab.: Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

	SODB 2011	SODB 2021
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	547	578
z toho muži	263	270
z toho ženy	284	308
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	64	64
Počet obyvateľov v produktívnom veku	407	403
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	76	111

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011, 2021

Tab.: Vývoj počtu obyvateľov, narodených, zomretých, prihlásených a odhlásených

Rok	narodení	zomrelí	prihlásení	odhlásení	Počet obyvateľov k 31.12.
2012	6	4	10	2	561
2013	3	7	10	3	564
2014	3	3	16	7	573
2015	3	8	5	2	562
2016	5	6	7	3	565
2017	6	6	14	3	576
2018	3	5	9	13	570
2019	5	5	13	10	573
2020	4	5	5	6	571
2021	2	14	23	11	578
Spolu	40	63	102	60	

Zdroj: ŠÚSR

Skladba obyvateľstva podľa národnosti

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej skladby heterogénne, s prevahou obyvateľov maďarskej národnosti. K maďarskej národnosti sa v roku 2021 hlásilo 82,7% obyvateľov, k slovenskej národnosti 15,9%. Oproti roku 2011 sa zvýšil podiel obyvateľov slovenskej národnosti o 3 percentuálne body.

Tab.: Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	maďarská	iná	nezistená
	92	478	1	7

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Skladba obyvateľstva podľa vierovyznania

Väčšina obyvateľstva sa v súčasnosti hlási k rímskokatolíckej cirkvi – 82,4% obyvateľov. Miera religiozity dosahuje priemerné hodnoty. Bez vyznania bolo 11,6% obyvateľov, pričom za predchádzajúce desaťročie ide o výrazný nárast o takmer 8 percentuálnych bodov.

Tab.: Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskokatolícka cirkev	reform. kresť. cirkev	iné	bez vyznania	nezistené
	476	8	18	67	9

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Ekonomická aktivita obyvateľov

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti priemerný potenciál ekonomickej produktivity. Podiel pracujúcich (okrem dôchodcov) predstavuje 46,9%.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bolo od najstarších čias poľnohospodárstvo. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva klesol počet pracovníkov v týchto odvetviach. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v terciárnom sektore. Relatívne nízky je podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo).

V obci je v súčasnosti len minimálny počet pracovných miest. Väčšia časť je v súkromnej sfére u miestnych podnikateľských subjektov a samostatne zárobkovo činných osôb. Vo verejnom sektore vytvára niekoľko pracovných príležitostí obec. Do obce za zamestnaním dochádza 20 osôb, odchádza 239 osôb, a to najmä do Bratislavy a Dunajskej Stredy. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Tab. Ekonomická aktivita obyvateľov

pracujúci (okrem dôchodcov)	271
pracujúci dôchodcovia	40
osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	4
nezamestnaní	16
študenti stredných a vysokých škôl	30
osoby v domácnosti	26
dôchodcovia	120
príjemcovia kapitál. príjmov	0
iná a nezistená	5
deti do 16 rokov	66

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Bytový fond

V obci je podľa SODB 2021 224 domov, z toho 216 rodinných domov, 1 bytový dom a 5 ostatných budov na bývanie.

Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 trvalo obývaný byt) dosahovala podľa SODB 2011 3,27, čo je mierne nad priemerom SR aj okresu Dunajská Streda. Plošný štandard bytového fondu dosahuje priemerné hodnoty v rámci okresu. Podiel neobývaných bytov predstavoval 16,9% z celkového počtu bytov a ďalej klesá.

Vzhľadom vysokej obložnosti bytov možno v budúcnosti očakávať zvýšenie záujmu o novú bytovú výstavbu zo strany individuálnych stavebníkov.

Tab.: Štruktúra bytového fondu

1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 obytných miestností	6+ obytných miestností	nezistené
2	13	86	77	33	21	3

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Tab.: Domy podľa obdobia výstavby

do r. 1945	1946 - 1980	1981 - 2000	2001 - 2010	2011 - 2015	Po r. 2016	nezistené
28	104	38	18	17	16	3

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

2.4 Kultúrne a historické hodnoty

Historický vývoj obce

Obec sa po prvý raz spomína roku 1250. Patrila hradu Bratislava. Bola rodovým sídlom zemanov Sághiovcov, Dömköziocov, roku 1412 časť patrila bratislavskému mešťanovi Malathovi, 1553 Sághiovcom a Sárközioccom. Koncom 18. storočia sághiovský majetok získala rodina Bartalovcov. V roku 1553 mala obec 2 porty, 1828 71 domov a 519 obyvateľov.

Prvá škola v obci bola postavená v roku 1876. V rokoch 1938 – 1945 bola pripojená k Maďarsku. JRD bolo založené v roku 1952.

Archeologické, architektonické a historické pamiatky

Katastrálne územie obce Trstená na Ostrove ani jeho časti neboli vyhlásené za pamiatkovo chránené územie. Na území obce Trstená na Ostrove sa nenachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF).

Nachádzajú sa tu však pamiatky s historickými a kultúrnymi hodnotami:

- **prícestný kríž** (pri hlavnej ceste smerom na obec Baka; kamenný kríž pravdepodobne z 1. tretiny 19. storočia; v nízkej dekoratívnej kovovej ohrade medzi štvorbokými pilierikmi. Vysoký kamenný kríž s korpusom Ukrižovaného Krista, s rovným ukončením ramien a titulom (reliéfom zvitku s nápisom INRI) v hornej časti vertikálneho ramena kríža; pri päte kríža je umiestnený vysoký reliéf Panny Márie. Kríž je osadený na štvorbokom podstavci so soklom; čelná a bočné strany podstavca sú plasticky členené, bez nápisu.)

- **kaplnka** (v blízkosti areálu družstva; malá neoslohová murovaná, omietnutá sakrálna architektúra na štvorcovom pôdoryse; fasády sú ukončené murovanými trojuholníkovými štítmi, v strede strechy sa nachádza kamenný kríž na hranolovom podstavci. Hlavná fasáda je členená vysokým lomeným portálom s drevenou, čiastočne presklenou dvojkrídlou výplňou s nadsvetlíkom; čelnú a bočné fasády zdobí oblúčikový vlys. Hlavná fasáda má postranné pilastre s volútovými hlavicami, ktoré sú zdobené štylizovaným rastlinným dekorom. Vo vnútornom priestore kaplnky nad oltárnym stolom sa nachádza segmentová nika, v ktorej je umiestnené polychrómované súsošie Piety.)
- **hlavný kríž cintorína** (v areáli nového cintorína, z roku 1820. Na vysokom štvorbokom, z troch strán plasticky členenom podstavci vysoký kamenný kríž s korpusom Ukrižovaného Krista, s rovným ukončením ramien a s titulom v hornej časti vertikálneho ramena kríža. Pri päte kríža je umiestnený vysoký reliéf Panny Márie. Na čelnej strane podstavca sa nachádza vrytý nápis s datovaním – 1820.)
- **dobové náhrobné kamene** (v areáli cintorína)
- **Lurdská jaskyňa** (v areáli cintorína. V malej jaskyni z neopracovaných kameňov je umiestnená socha Lurdskej Panny Márie a sv. Bernadety. Polkruhovo ukončený vstup do jaskyne uzatvára ozdobná kovová mreža s presklením; vo vrchole priečelia jaskyne je osadený kovový Mariánsky monogram.)
- **pomník padlým v 1. a 2. svetovej vojne** (v areáli cintorína, postavený v roku 1995. Pamätník pozostáva z dvoch vertikálnych platní so zošikmenými hornými okrajmi, smerujúcimi k vyššiemu centrálnemu krížu s kovovým korpusom Ukrižovaného Krista. Na čelnej strane vztýčených platní sa nachádzajú vryté nápisy s menami obetí 1. a 2. svetovej vojny.)
- **Kostol Sedembolestnej Panny Márie** (v areáli cintorína, novodobý objekt so sedlovou strechou s nárožnou vežou; hlavná fasáda je členená polkruhovými pilastrami a vstupným portikom so sedlovou stieškou. Na priečelí kostola vedľa vstupu je v polkruhovom výklenku, uzavretom kovovou mrežou v strede s motívom kríža, umiestnená novodobá polychrómovaná socha sv. Jozefa s malým Ježiškom a Ialiou v ruke.)
- **zvonica** (na hlavnej ulici; vysoká zvonica otvorenej kovovej konštrukcie na štvorcovom pôdoryse, zastrešená vysokou ihlanovou plechovou strechou; s jedným zvonom.)
- **socha sv. Floriána** (pred požiarnou zbrojnicou; novodobá socha svätca s atribútmi na vysokom hranolovom podstavci s tehlovým obkladom; na čelnej strane podstavca kamenná nápisová tabuľa s datovaním.)
- **vyrezávaný drevený pamätný stĺp** (na pamiatku vysídlených občanov obce, osadený vedľa kultúrneho domu v r. 2001)
- **pomník Turul** (pred budovou bývalej pošty; novodobý, z r. 2020)

- **budova býv. školy** (na hlavnej ulici, dnes obecny úrad. Hĺbkovo orientovaný, jednopodlažný objekt s obdĺžnikovým pôdorysom, zastrešený sedlovou strechou; obnovený.)
- **objekty zo zachovanej staršej zástavby obce** so zachovaným slohovým exteriérovým výrazom, napríklad:
 - **obytný dom č. 55** (na hlavnej ulici; jednopodlažný objekt s pôdorysom tvaru „L“, zastrešený valbovými strechami s keramikou strešnou krytinou, na severozápadnej strešnej rovine s vysokým murovaným komínom. Uličná fasáda hlavného uličného krídla je 5-osová s drevenými oknami členenými na kríž. Hlavná fasáda je zdobená plastickými štukovými šambránami okien, profilovanou korunnou rímsou a mierne vystupujúcim pásovým soklom. V dvorovej časti domu je riešená otvorená chodba, ktorá má v nárožnej polohe stĺp kruhového prierezu na vysokom hranolom podstavci.)
 - **dom č. 140** (jednopodlažný objekt s obdĺžnikovým pôdorysom, zastrešený sedlovou strechou s trstinovou krytinou, s hrebeňom rovnobežným s uličnou čiarou, na severovýchodnej strešnej rovine s vysokým tehlovým komínom. Vstup do domu je situovaný v strede pozdĺžnej fasády, kratšie bočné fasády sú ukončené doskovými štítmi.)
 - **dom č. 143** (jednopodlažný, hĺbkovo orientovaný objekt s obdĺžnikovým pôdorysom, so sedlovou strechou so štvŕťvalbou, krytou keramikou krytinou. Hlavná uličná fasáda má murovaný štít v strede s malým trojuholníkovým výzorníkom a je členená profilovanou korunnou rímsou a 2 drevenými, 7-tabuľkovými oknami; pozdĺžna dvorová fasáda je 5 osová so zachovanými dobovými drevenými výplňami.)
 - **dom č. 31** (hĺbkovo orientovaný jednopodlažný dom s obdĺžnikovým pôdorysom, zastrešený sedlovou strechou so štvŕťvalbou na uličnej strane a rozšírenou smerom do dvora s miernejším sklonom. Hlavná fasáda s novšími úpravami má murovaný štít s malým lichobežníkovým výzorníkom; v časti dvorovej fasády je riešený zasklený gánok.)
 - **dom č. 32** (jednopodlažný objekt zastrešený šikmou strechou s keramikou krytinou, na uličnej strane s valbou; hlavná fasáda s novšími úpravami, s jedným trojdielnym oknom; pozdĺžna dvorová fasáda ukončená fabiónovou rímsou má sčasti riešenú otvorenú stĺpovú chodbu a zachované drevené výplne otvorov),
 - a ďalšie, niektoré s novšími úpravami (napríklad dom č. 147 – komplexne obnovený.)

Charakter historického pôdorysu sa zachoval v najstarších častiach zastavaného územia obce, kde na základe dostupných historických máp (1. vojenské mapovanie z r. 1769, 1782-1784; 2. vojenské mapovanie z r. 1819-1858) bola situovaná pôvodná staršia – historická zástavba (pozdĺž hlavnej ulice a ulíc situovaných juhozápadne od hlavnej ulice v strednej časti zastavaného územia obce).

V širšom okolí obce Trstená na Ostrove archeologické nálezy a náleziská z obdobia praveku, stredoveku a novoveku.

2.5 Sociálna infraštruktúra a občianska vybavenosť

Občianska vybavenosť je zastúpená len niektorými zariadeniami základnej vybavenosti.

Občianska vybavenosť je vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti a netvorí rozsiahlejšie areály. Väčšina zariadení občianskej vybavenosti (s výnimkou materskej školy) sa koncentruje v centrálnej časti obce, pri ceste II/506.

Nekomerčnú občiansku vybavenosť reprezentuje materská škola, kultúrny dom, obecný úrad, obecná knižnica, rímskokatolícky kostol, cintorín s domom smútku. Cintorín má dostatočnú priestorovú rezervu pre pochovávanie. Nemá určené ochranné pásmo vo VZN obce. Pobočka pošty bola v obci nedávno zrušená.

Vzdelávacie zariadenia v obci sú zastúpené len materskou školou, ktorú v súčasnosti navštevuje 21 detí. Základná škola bola pre nízky počet žiakov zrušená, žiaci navštevujú základné školy v okolitých obciach a mestách – v Dunajskej Strede, Gabčíkove, Baku, Hornom Baku. Stredoškolské vzdelanie poskytujú viaceré všeobecnovzdelávacie i špecializované stredné a učňovské školy v okolitých mestách.

Z nekomerčnej občianskej vybavenosti sú v obci ďalej obecný úrad, kultúrny dom, pošta, hasičská zbrojnica, cintorín s domom smútku. Všetky spomínané zariadenia vyhovujú svojmu účelu.

V obci nie sú žiadne zdravotnícke zariadenia ani zariadenia sociálnych služieb. Obyvatelia využívajú služby zdravotníckych zariadení v okolitých mestách.

Zo zariadení komerčnej občianskej vybavenosti je v obci jedna maloobchodná predajňa, pohostinské zariadenia (hostinec a presso).

2.6 Výroba a hospodárska základňa

V rámci produkčných aktivít v riešenom území prevláda poľnohospodárska výroba, predovšetkým rastlinná výroba. Poľnohospodársku pôdu obhospodaruje Poľnohospodárske družstvo v Jurovej. Hospodársky dvor je situovaný na južnom okraji obce. V súčasnosti je len extenzívne využívaný a bez živočíšnej výroby.

Priemyselné podniky sa v obci nenachádzajú. Výrobné-remeselné aktivity v malom rozsahu prevádzkujú aj živnostníci, ktorí sa orientujú zväčša na stavebné profesie. Na severnom okraji obce – pri ceste II/506 je menší areál, ktorý slúžil pre autodopravu. Zberné miesto pre triedený zber odpadu je zriadené pri ceste do Jurovej.

2.7 Rekreačia a cestovný ruch

Najbližšie zariadenia cestovného ruchu vyššieho významu sú v Dunajskej Strede, Šamoríne a Gabčíkove (kúpaliská, ubytovacie zariadenia, športovo-rekreačné komplexy). Možnosti koncotýždňovej rekreácie, najmä pre rôzne aktivity pririekovej nížinnej turistiky ponúka pridunajská rekreačná oblasť. Podľa Územného plánu regiónu Trnavského samosprávneho kraja je územie vodnej nádrže a v jej blízkosti definované ako rekreačný krajinný celok.

V severnej časti obce v roku 1982 vznikla zástavba 12 chatiek s trstenou strechou, ktoré sa stali charakteristickým symbolom obce.

Športovú vybavenosť reprezentuje športový areál s futbalovým ihriskom a s prevádzkovým objektom šatní z konca 70. rokov 20. storočia. Tvorí dôležitú základňu pre rozvoj športových i rekreačných aktivít. V príslušnom areáli kultúrneho domu je zriadené detské ihrisko. Súčasťou areálu je malé zastrešené pódium, ktoré slúži pre kultúrne podujatia.

2.8 Verejné dopravné vybavenie

Nadradená dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Trstená na Ostrove výhodnú polohu na ceste II/506 Báč – Gabčíkovo – Medveďov. Cesta spája obce a mestá Žitného ostrova s hraničným priechodom do Maďarska. V Báci sa napája na cestu I/63 Bratislava – Komárno – hlavnú dopravnú os Žitného ostrova. Cesta je súčasťou medzinárodnej cestnej siete E575, ktorá spája Bratislavu, Dunajskú Stredú s mestom Győr cez hraničný priechod Medveďov.

Cesta II/506 je v riešenom území upravená v kategórii C 7,5/70. Podľa sčítania dopravy z r. 2015 bolo na ceste II/506, na sčítacom úseku 82116 Horný Bar – Baka dopravné zaťaženie 2 183 voz./24 hod.

Tab.: Priemerné denné intenzity dopravy v roku 2015 (sk.voz./24 h)

Cesta: úsek	T= nákladné automobily a privesy	O= osobné a dodávkové automobily	M= motocykle	S = spolu
II/506: 82116 Horný Bar – Baka	304	1 864	15	2 183
II/1418: 82876 Moravské Kračany – Baka	171	1 297	44	1 512

Zdroj: Sčítanie dopravy, SSC 2015

Katastrálnym územím obce prechádzajú kratšie úseky ciest III. triedy, ktoré odbočujú z cesty II/506: III/1417 Trstená n.O. – Jurová, III/1418 Trstená n.O. – Baka – Jurová – Dunajská Streda.

Prívodný kanál vodného diela Gabčíkovo sa využíva pre vodnú dopravu ako vodná cesta medzinárodného významu a súčasť siete TEN-T.

Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy sa v území nenachádzajú. Najbližšia železničná zastávka v Dunajskej Strede je vzdialená 14 km (na trati č. 124 Bratislava – Komárno). Najbližšie letisko, zaradené do kategórie medzinárodných letísk, je v Bratislave.

Miestne cesty

Dopravnú kostru sídla tvorí cesta II/506, na ktorú sú pripojené miestne cesty funkčnej triedy C3, upokojené cesty a v strede obce aj cesta III/1417. Miestne cesty vytvárajú vzájomne prepojenú sieť ulíc, sprístupňujúcu všetky časti zástavby. Nárokom na dopravnú obsluhu zastavaného územia vyhovujú, väčšina však má nedostatočné šírkové parametre a nevyhovujúci povrchový kryt.

Poľnohospodárske pozemky v katastrálnom území sú sprístupnené poľnými cestami.

Nemotoristické druhy dopravy

Chodníky pre chodcov sú vybudované pozdĺž prieťahu cesty II/506 zastavaným územím obce, ako aj pozdĺž niektorých miestnych ciest. Na prieťahu cesty III/1417 zastavaným územím obce chodníky chýbajú.

Katastrálnym územím obce prechádza Medzinárodná podunajská cyklotrasa, vedená po hrádzach Vodného diela Gabčíkovo. Cyklotrasa začína v nemeckom meste Passau, pokračuje do Rakúska a ďalej do SR až po Štúrovo.

Statická doprava

Menšie verejné plochy statickej dopravy s neorganizovaným parkovaním sa nachádzajú pri niektorých zariadeniach občianskej vybavenosti. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory ciest - zatravnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách.

Osobná hromadná doprava

Verejná hromadná doprava je realizovaná výlučne autobusovou dopravou. Obec má priame spojenie s mestami Bratislava, Šamorín, Dunajská Streda, Gabčíkovo. Počet spojov je vyhovujúci pre dopravnú obsluhu (v pracovných dňoch premáva do Bratislavy 10 párov spojov a do okresného mesta 7 párov spojov). Spoje premávajú na linkách Dunajská Streda – Horný Bar, Gabčíkovo – Šamorín – Bratislava.

Autobusové zastávky sú v centre obce na križovatke ciest II/506 a III/1417. Vzhľadom na rozsah zastavaného územia a návrh jeho rozšírenia je požiadavka dostupnosti zastávok do vzdialenosti 500 m splnená. Zastávky nemajú vybudované zastávkové pruhy.

2.9 Verejné technické vybavenie

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Trstená na Ostrove má vybudovaný verejný vodovod, ktorý je súčasťou skupinového vodovodu. Zdrojom pitnej vody je vŕtaná studňa S3, situovaná na severozápadnom okraji obce. V obci je tiež vežový vodojem, pri ceste do obce Baka. Rozvodná sieť pitnej vody sa člení na viac vetiev. Potrubia sú z rúr DN 100. Sú vedené zväčša v krajniciach ciest a zelených pásoch. Z verejného vodovodu je zásobovaných 90,2% domového fondu (podľa SODB 2021).

Odvádzanie a likvidácia odpadových vôd

V celej obci sa v súčasnosti buduje splašková kanalizácia – v rámci integrovaného projektu výstavby stokovej siete v obciach Baka, Horný Bar, Jurová a Trstená na Ostrove. V rámci celého projektu „Žitný Ostrov – región Gabčíkovo – odvedenie a čistenie odpadových vôd“ sa má vybudovať gravitačná stoková sieť s celkovou dĺžkou 23186 km a výtlačné potrubie s dĺžkou 11,777 km. Čistenie splaškových vôd z uvedených obcí bude v intenzifikovanej čistiarni odpadových vôd v Gabčíkove.

Dažďové vody sú odvádzané povrchovo, prirodzeným vsakom do rigolov a vsakovacích jám na okrajoch ciest.

Hydromeliorácie

V riešenom území nie sú vybudované žiadne hydromelioračné zariadenia.

Zásobovanie plynom

Obec Trstená na Ostrove je plynofikovaná. Riešeným územím vedie vysokotlakový plynovod DN 80 PN 4 MPa, z ktorého je napájaná regulačná stanica RS Trstená na Ostrove s výkonom 1200 Nm³/h.

V obci sú strednotlakové rozvody (STL) plynu PN 300 kPa z PE a ocelových rúr, ktoré zabezpečujú dodávku zemného plynu k jednotlivým odberateľom v obci. Potrubia sú vedené po okrajoch miestnych komunikácií a v zelených pásoch. Na STL plynovod sú jednotliví odberatelia pripojení cez STL prípojky. Na plynovod je napojených 75,5% domového fondu (podľa SODB 2021).

Zásobovanie teplom

Objekty obytných objektov, podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti využívajú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu teplej úžitkovej vody prevažne zemný plyn.

Zásobovanie elektrickou energiou

Riešené územie križuje nadzemné elektrické vedenie ZVN 4020 kV č. V429.

Obec Trstená na Ostrove je zásobovaná elektrickou energiou koncovými odbočkami z elektrizačnej siete Západoslovenskej distribučnej a. s. z vonkajšieho vedenia VN 22 kV. Vedenie VN 22 kV je trasované po južnom okraji obce, pričom sú z neho napojené tri transformačné stanice. Ďalšie dve transformačné stanice sa nachádzajú na severnom okraji obce. Transformačné stanice 22/0,4 sú na 22 kV vonkajšie vedenie napojené vonkajšími 22 kV prípojkami. Celkový výkon a priestorové rozmiestnenie transformačných staníc postačuje súčasným potrebám obce.

Telekomunikácie a oznamovacie vedenia

Miestna telekomunikačná sieť je realizovaná podzemným i vzdušným vedením. Je zabezpečená z miestnej digitálnej ústredne.

Územie je dobre pokryté signálom mobilných operátorov. Východne od obce je lokalizovaný telekomunikačný stožiar mobilného operátora Orange. Pokrytie internetom je zabezpečované prostredníctvom telekomunikačných operátorov a lokálnych poskytovateľov bezdrôtového pripojenia. V obci je zriadený miestny rozhlas. Ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu.

Verejné osvetlenie

Všetky ulice sú pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami.

2.10 Stav životného prostredia a ochrana prírody a krajiny

Ochrana prírody a krajiny

Riešené územie sa nachádza mimo súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. Nezasahujú sem žiadne veľkoplošné ani maloplošné územia ochrany prírody. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny znení neskorších predpisov. Nie sú tu evidované chránené stromy, významné biotopy ani významné mokrade.

V riešenom území nie sú určené výhradné ložiská, dobývacie priestory, ložiská nevyhradených nerastov ani prieskumné územia (prieskumné územie N61/07 je len navrhované).

Stav a problémy životného prostredia

- Znečistenie ovzdušia

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Dunajská Streda medzi zaťažené oblasti. Vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok došlo v 90. rokoch k poklesu v dôsledku ukončenia výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok a plynofikáciou energetických stacionárnych zdrojov. V posledných rokoch produkcia znečisťujúcich látok rastie. Hlavnou príčinou znečistenia ovzdušia v riešenom území je však diaľkový prenos plyných exhalátov a prachových častí zo zdrojov mimo katastrálneho územia obce, z priemyselných podnikov Bratislavy (Slovnaft). V obci Trstená na Ostrove nie sú evidované stredné ani veľké zdroje znečisťovania ovzdušia.

- Znečistenie vôd

Kvalita vody v Dunaji na stanici Bratislava je v skupinách A, B, C, D, H v II. a III. triede kvality, silné znečistenie je v skupinách E (mikrobiologické ukazovatele) a F (mikropolutanty). Kvalita vody v odvodňovacích kanáloch nie je monitorovaná. V prípade podzemných vôd sú vo vrchných vrstvách v záujmovom priestore najčastejšie namerané nadlimitné koncentrácie Fe, Mn, NO₃, NH₄, fenolov, zo špecifických organických látok je často prekročená koncentrácia benzopyrénu. Podzemné vody v k.ú. Trstená na Ostrove sa podľa www.beiss.sk zaraďujú do najnižších tried kvality - 3. triedy kvality (53,8%) a 4. triedy kvality (44,7%) a 5. triedy kvality (1,5%).

- Zaťaženie prostredia hlukom

Zdrojom hluku je doprava na ceste II. triedy II/506. Hodnoty hluku však nepresahujú povolené hodnoty podľa vyhlášky č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

- Odpadové hospodárstvo, skládky

Zber a likvidácia netriedeného komunálneho odpadu sa zabezpečuje na regionálnu skládku odpadu. V obci je zavedený triedený zber druhotných surovín a zriadené zberné miesto (pri ceste III/1417 do Jurovej). ŠGÚ DŠ eviduje v riešenom území jednu upravenú skládku (pri hospodárskom dvore). Nie sú tu evidované žiadne environmentálne záťaže.

- Erózia pôdy

Veterná erózia je v území najvýznamnejším stresovým javom. Postihnuté sú pôdy bez vegetačného a antropického krytu (orná pôda). Keďže prevládajú stredne ťažké až ťažké pôdy, je pôsobenie veternej erózie nevýrazné. Negatívne účinky veternej erózie pozostávajú z premiestňovania častíc pôdy a poškodzovania rastlín vetrom alebo samotnou premiestňovanou pôdou. Tieto negatívne javy sú pozorovateľné najmä v jarných mesiacoch, keď je pôda nedostatočne krytá a ľahko podlieha pôsobeniu vzdušného prúdenia. Vodná erózia sa vzhľadom na rovinný reliéf riešeného územia a regulovaný prietok vodných tokov.

- Radiačné zaťaženie

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – celé riešené územie, vrátane zastavaného územia, spadá do oblasti so stredným radónovým rizikom.

2.11 Záujmy obrany štátu, civilnej ochrany obyvateľstva, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami

Záujmy obrany štátu

Vojenské objekty a podzemné inžinierske siete vojenskej správy nie sú v záujmovom priestore evidované a vojenská správa tu nemá žiadne územné požiadavky.

Civilná ochrana

V obci v súčasnosti nie sú vybudované žiadne väčšie zariadenia civilnej ochrany. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory môžu slúžiť pre ukrytie obyvateľstva.

Požiarna ochrana

Ulice v zastavanom území sú pokryté verejným vodovodom. Je tu hasičská zbrojnica s primeraným vybavením (v centre obce) a organizovaný dobrovoľný hasičský zbor. V prípade požiaru slúži profesionálna zásahová jednotka v Dunajskej Strede. Operačné pracovisko zabezpečuje výjazd do 1 min., dojazd je podľa podmienok na pozemných komunikáciách.

Ochrana pred povodňami

V minulosti bola obec epizodicky postihovaná povodňami. Situácia sa zlepšila po tom, čo boli od hlavného toku Dunaja odrezané bočné meandre a k úplnej ochrane prispelo dokončenie regulácie toku a výstavba protipovodňových hrádzí koncom 19. storočia. Od tohto obdobia už v obci nedochádzalo k povodňovým stavom.

Územie obce nie je ohrozené povodňami a vzhľadom k rovinnému reliéfu ani svahovými vodami. Povodňové ohrozenie obce by nastalo len v prípade porušenia hrádze prírodného kanála vodného diela, nakoľko obec spadá do záplavovej oblasti Vodnej stavby Gabčíkovo. Severne od obce tečie kanál Šuľany – Jurová s regulovanými prietokmi, napájaný z priesakového kanála a podzemnou vodou. Podľa map povodňového ohrozenia sa v riešenom území nenachádzajú inundačné územia a vodné toky nemajú stanovené záplavové čiary.

2.12 Krajinnoekologický plán

Textová časť krajinnoekologického plánu je spracovaná v samostatnom dokumente, ktorý je súčasťou Prieskumov a rozborov k Územnému plánu obce Trstená na Ostrove.

3. Závery

3.1 Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov

Potenciál vyplývajúci zo širších vzťahov

Z hľadiska regionálneho kontextu, postavenia obce v rámci štruktúry osídlenia a vo vzťahu k nadradeným dopravným koridorom vyplývajú pre rozvoj obce nasledovné potenciály:

- výhodná poloha v regióne s dynamickým hospodárskym rozvojom
- poloha v relatívnej blízkosti ťažiska osídlenia celoštátneho až medzinárodného významu s rozvinutými aglomeračnými väzbami
- výhodná poloha obce na dôležitom dopravnom ťahu
- dostupnosť širokého spektra vyššej vybavenosti a pracovných príležitostí v Bratislave a v Dunajskej Strede

Krajinnoekologický potenciál územia

Krajinnoekologický potenciál reprezentujú krajinné faktory:

- veľmi vysoká kvalita poľnohospodárskej pôdy, prírodné podmienky vhodné pre poľnohospodárstvo
- vodný zdroj pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou

Kultúrno-historický potenciál územia

Z kultúrno-historického hľadiska potenciál predstavujú:

- zachovaný vidiecky charakter obce

Potenciál rozvoja sídelnej štruktúry

Potenciál rozvoja sídelnej štruktúry z hľadiska demografických trendov a socio-ekonomických ukazovateľov predstavuje:

- čiastočne vybudovaná základná občianska vybavenosť - materská škola, kultúrny dom, športový areál
- vysoký podiel populácie v produktívnom veku
- predpokladaný mierny rast počtu obyvateľov obce k úrovni 700 – 800 obyvateľov

Z hľadiska bytového fondu existujúce potenciály možno definovať nasledovne:

- rastúci záujem o výstavbu rodinných domov v obci
- neobývané byty predstavujú čiastočne využiteľnú rezervu bytového fondu
- disponibilné plochy vhodné pre výstavbu rodinných domov

Z hľadiska rozvoja jednotlivých urbanistických funkcií vyplývajú pre riešenie nasledovné závery:

- poloha na rozvojovej osi štvrtého stupňa a na okraji suburbanizačného pásma predstavuje potenciál pre vyvážený rozvoj jednotlivých urbanistických funkcií, najmä bývania (pritom je potrebné udržať vidiecky charakter obce)
- možnosť využiť pre výstavbu územnej rezervy v rámci zastavaného územia – v rozsiahlejších záhradách a v prielukách medzi rodinnými domami
- rozsiahly hospodársky dvor za predpokladu jeho funkčnej transformácie predstavuje priestorové rezervu pre rozvoj obce

3.2 Identifikácia problémov na riešenie

Pozitívne a negatívne javy

V riešenom území sme identifikovali nasledovné pozitívne javy:

- vybudované inžinierske siete (kanalizácia je vo výstavbe)
- čiastočne vybudovaná základná občianska vybavenosť
- zachovaný vidiecky charakter obce
- záujem o byty a výstavbu rodinných domov v obci
- nízka miera priemyselného znečistenia životného prostredia

V riešenom území sme identifikovali nasledovné negatívne javy, problémy a deficity:

- nevyhovujúce parametre miestnych ciest (nevyhovujúca šírka, stav ciest po výstavbe kanalizácie)
- absencia spojenia cyklistickým chodníkom do okresného mesta
- slabá ponuka občianskej vybavenosti v obci v segmente obchodu a komerčných služieb
- schátraný hospodársky dvor PD
- nízka lesnatosť, nízka ekologická stabilita územia
- minimálne zastúpenie vzrastlej zelene v obci, nízka kvalita zelene na verejných priestranstvách a výskyt invázných drevín
- jednostranne rozvinutá hospodárska základňa obce, orientovaná na poľnohospodárstvo

Strety záujmov

Hlavné strety záujmov definujeme nasledovne:

- vysoká kvalita poľnohospodárskej pôdy v riešenom území a požiadavky na jej ochranu obmedzujú plošný rozvoj obce

- intenzívna poľnohospodárska výroba predstavuje riziko znečistenia pôdy a vody
- strety potenciálnych prvkov územného systému ekologickej stability s líniami dopravnej a technickej infraštruktúry a so zastavaným územím obce (prívodný kanál vodného diela, koridor cesty II/506, ako aj elektrických vedení ZVN a VN)
- strety záujmov ochrany vodných zdrojov a iných rozvojových a stavebných zámerov
- strety ochranných pásiem dopravnej a technickej infraštruktúry a rozvojových a stavebných zámerov